

(σελίδες σχολικού βιβλίου 34 – 37)

1.4 Η Επιχείρηση και το περιβάλλον της

Ολόκληρο το οικονομικό σύστημα λειτουργεί με αντικειμενικό σκοπό την ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών. Αυτό το πετυχαίνει με την παραγωγή και διανομή των αγαθών που μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες των ανθρώπων.

Οποιοσδήποτε οικονομικός οργανισμός, ιδιωτικός ή δημόσιος, ακόμη και η πλέον μεμονωμένη μικρή επιχείρησή θεωρείται υποσύστημα αυτού του οικονομικού συστήματος. Αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι κάθε επιχείρηση (ή οργανισμός) δέχεται πόρους (εισροές) από το ευρύτερο περιβάλλον (φυσικό-κοινωνικό- οικονομικό) και τους μετατρέπει σε αγαθά (εκροές), συμμετέχοντας στην προσπάθεια ικανοποίησης του αντικειμενικού σκοπού της.

Με την παραγωγή και διανομή των αγαθών η επιχείρηση ικανοποιεί τους στόχους των μελών της, που είναι όμως και κοινωνικοί στόχοι. Με αυτήν την έννοια είναι δυναμική σχέση της επιχείρησης με το περιβάλλον της και καθοριστική για τη συμπεριφορά της.

Οι παράγοντες που αποτελούν το περιβάλλον της επιχείρησης σίγουρα επιδρούν στον τρόπο λειτουργίας της,

- ❖ ένας-ένας χωριστά,
- ❖ αλλά και σε πλήρη αλληλεξάρτηση ως “Σύστημα Περιβάλλον”

Οι οικονομικοί παράγοντες

- είναι το βασικότερο στοιχείο του περιβάλλοντος
- η επίδρασή τους έχει καθοριστική σημασία για την }
 ίδρυση
 ανάπτυξη
 αποτελεσματικότητα
 της οικονομικής μονάδας.

Οι αγορές από τις οποίες εφοδιάζεται τους παραγωγικούς πόρους όπως και αυτές στις οποίες διαθέτει τα προϊόντα της βρίσκονται στο περιβάλλον της. Το ίδιο και το σύνολο των υπηρεσιών του τριτογενούς τομέα παραγωγής (τράπεζες κτλ.) που βοηθάει όλο το πρόγραμμα δράσης της επιχείρησης.

Οι επιχειρηματίες, οι προμηθευτές, οι πελάτες, τα διοικητικά στελέχη, οι διάφορες υπηρεσίες κτλ. Αποτελούν ομάδες συμφερόντων, οι οποίες επιδρούν σημαντικά στον τρόπο λειτουργίας και ανάπτυξης της επιχείρησης, με στόχο την ικανοποίηση δικών τους συμφερόντων.

- Οι επιχειρηματίες επιδιώκουν
 - υψηλά κέρδη
 - κοινωνική προβολή από την κερδοφόρα πορεία και καλή φήμη της επιχείρησης
- Οι χρηματοδότες επιζητούν
 - ασφάλεια των κεφαλαίων τους
 - υψηλά κέρδη
- Οι προμηθευτές επιζητούν
 - καλή συνεργασία
 - φερέγγυες και διαρκείς συναλλαγές
- Οι πελάτες επιζητούν
 - ποιότητα
 - καλές τιμές
 - εξυπηρέτηση
- Το κράτος απαιτεί
 - είσπραξη φόρων και εισφορών
 - συμμόρφωση στους νόμους

Το περιβάλλον όμως συνεχώς εξελίσσεται ως προς

- την τεχνολογία
- τη νομοθεσία
- τις καταναλωτικές συνήθειες κτλ

Έτσι οι επιχειρήσεις

- προκειμένου να επιβιώνουν και να αναπτύσσονται,
- πρέπει να παρακολουθούν τις εξελίξεις αυτές και
- εγκαίρως να προσαρμόζονται.

Όσες το κατορθώνουν

- μεγεθύνονται
- ελαχιστοποιούν το κόστος παραγωγής και
- τελικά επιβιώνουν

Οι υπόλοιπες

- συρρικνώνονται και
- λόγω του ανταγωνισμού σταματούν τη λειτουργία τους

Το φαινόμενο αυτό οι οικονομολόγοι το αποκαλούν “δημιουργική καταστροφή”.

1.4.1 Στοιχεία του περιβάλλοντος

• Το **οικονομικό** περιλαμβάνει

- ⇒ δομές της οικονομίας
- ⇒ ρυθμούς ανάπτυξης
- ⇒ δείκτες σχετικούς με πληθωρισμό, απασχόληση, δημόσιο χρέος κτλ.
- ⇒ πορεία της κεφαλαιαγοράς και των εισοδημάτων
- ⇒ βαθμό παρέμβασης του κράτους στην οικονομία
- ⇒ φορολογικό σύστημα
- ⇒ διεθνείς οικονομικές σχέσεις κτλ

• Το **νομικό** περιλαμβάνει τους νόμους σύμφωνα με τους οποίους λειτουργεί η επιχείρηση, οι συναλλαγές, οι εργασιακές σχέσεις κτλ

• Το **κοινωνικό** περιλαμβάνει την “κοινωνική οργάνωση της χώρας”, μέσα στην οποία είναι ενταγμένες όλες οι κοινωνικές ομάδες οι οποίες επιδρούν στη λειτουργία της και την εξέλιξή της. Οι επιλογές τους επηρεάζουν άμεσα τη διαδικασία παραγωγής και διανομής του προϊόντος. Στοιχεία αυτού του παράγοντα μπορούν να θεωρηθούν ακόμη τα δημογραφικά χαρακτηριστικά μιας χώρας, το συνδικαλιστικό της κίνημα κτλ.

• Το **τεχνολογικό** περιλαμβάνει την πλέον “ορατή” επίδραση του εξωτερικού περιβάλλοντος στην επιχείρηση.

Επηρεάζει

- ποιοτικά και ποσοτικά τη φύση και την απόδοση του εξοπλισμού της και των εργαζομένων
- το είδος των προϊόντων και των υπηρεσιών

• Το **πολιτισμικό** περιλαμβάνει

- ⇒ τα εθνολογικά και λαογραφικά χαρακτηριστικά μιας κοινωνίας
- ⇒ τα ήθη και τα έθιμα
- ⇒ τις παραδόσεις
- ⇒ τη θρησκεία
- ⇒ ό,τι έχει σχέση με το σύστημα αξιών που την εκφράζει

• Το **πολιτικό** περιλαμβάνει το θεσμικό πλαίσιο, σύμφωνα με το οποίο λειτουργεί το κράτος (π.χ. εισοδηματική πολιτική, νομισματική πολιτική κτλ., Κυβερνητικές και Πολιτικές αποφάσεις).

• Το **οικολογικό** είναι ένας παράγοντας που αποκτά ιδιαίτερη σημασία μέρα με τη μέρα για την επιχείρηση και γενικά για τον άνθρωπο. Η επιχείρηση προκαλεί προβλήματα στο περιβάλλον με την αλόγιστη εκμετάλλευσή του και τη ρύπανσή του, όπως επίσης δέχεται τις αρνητικές επιπτώσεις από τις βλάβες που η ίδια ή άλλες αιτίες προκαλούν.

Στο ειδικό (εσωτερικό) περιβάλλον της επιχείρησης εντάσσονται :

- προμηθευτές υλικών ή υπηρεσιών.
- καταναλωτές και οι πελάτες.
- εργαζόμενοι και η συνδικαλιστική τους ένωση.
- πιστωτές, χρηματοδότες, μέτοχοι.
- επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την επιχείρηση ή την ανταγωνίζονται, Οικονομικοί Οργανισμοί και Τράπεζες με τους οποίους συναλλάσσεται και όποιο στοιχείο σχετίζεται και ως ένα βαθμό την επηρεάζει.

1.4.2 Η Κοινωνική ευθύνη της επιχείρησης

Αν εκτιμάται σωστά η σημασία της εργασίας για τον άνθρωπο καθώς και των αγαθών που παράγονται και καλύπτουν τις ανάγκες του, τότε βγαίνει το συμπέρασμα ότι η επιχείρηση είναι ένας πολύ σημαντικός κοινωνικός θεσμός, όπως η οικογένεια, το σχολείο κτλ.

Η ύπαρξή της και η ανάπτυξή της έχουν πολύ μεγάλη σημασία για το κοινωνικό σύνολο. Γι' αυτό η λειτουργία της και οι αποφάσεις της δεν πρέπει να έρχονται σε αντίθεση με το συμφέρον των μελών του. Προκύπτει έτσι μια νέα διάσταση του ρόλου της επιχείρησης, αυτή της ευθύνης της απέναντι στο κοινωνικό σύνολο.

οι ιδιοκτήτες
τα στελέχη
οι εργαζόμενοι

οφείλουν να

- κατανοούν το βαθμό ευθύνης της απέναντι στην κοινωνία
- προσαρμόζουν τη συμπεριφορά τους

Είναι ανάγκη λοιπόν να υπάρχει επαρκής νομοθεσία και κυρίως ένας κώδικας εθιμικών κανόνων ή "Κώδικας Επιχειρησιακής Ηθικής", όπως αλλιώς ονομάζεται.

Ορισμένες ευθύνες της επιχείρησης απέναντι στο κοινωνικό σύνολο είναι:

- η προσφορά αγαθών, προϊόντων και υπηρεσιών με μέριμνα για την διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας του καταναλωτή.
- η τήρηση της κείμενης νομοθεσίας και η αποφυγή αθέμιτων ενεργειών
- η κοινωνική και πολιτισμική συνεισφορά προς όφελος των εργαζομένων και γενικότερα του κοινωνικού συνόλου
- η συμβολή της στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας
- η συνεισφορά στην προστασία του περιβάλλοντος

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΜΑΡΙΝΟΣ

Οικονομολόγος – Εκπαιδευτικός

www.economics.edu.gr